

Ingusjetia: Demonstrasjonene mot ny grenselinje mellom Tsjetsjenia og Ingusjetia

- Grenseavtalen mellom Tsjetsjenia og Ingusjetia
- Demonstrasjoner i 2018 og 2019
- Antallet arresterte og profil på de arresterte
- Domfellelser som følge av deltagelse i demonstrasjonene
- Behandling av arresterte i varetekt
- Har det vært protester og pågripelser også i andre deler av Russland enn Ingusjetia?

Grenseavtalen mellom Tsjetsjenia og Ingusjetia

Den 26. september 2018 undertegnet Tsjetsjenias leder Ramzan Kadyrov og daværende leder i Ingusjetia, Junus Bek Jevkurov, en avtale som gjaldt den administrative grensen mellom de to delrepublikkene (Kosterina 2020, s. 14, 15). Avtalen gjaldt en ny markering av grenselinjen. Grensemarkeringen var del av en landsomfattende prosess for å markere grensene mellom Russlands føderasjonssubjekter¹ (Iskandarjan 2019, s. 1).

Endringene i grenselinjen medførte at Tsjetsjenia ga et område i Naderetsjnij-distriktet til Ingusjetia,² mens Ingusjetia ga avkall på et område i Malgobek-distriktet til Tsjetsjenia. Problemet var imidlertid at området Ingusjetia ga var 26 ganger større enn det Tsjetsjenia måtte avse (Caucasian Knot 2018; Kosterina 2020, s. 14).³ Størrelsesangivelsen på området Ingusjetia måtte avgi varierer, men det anslås at det ligger et sted mellom fem og ti prosent av delrepublikkens totale areal (HRW 2018; Kosterina 2020, s. 14).

Grensespørsmålet har i mange år vært et sensitivt tema mellom de to delrepublikkene generelt, og for Ingusjetia spesielt. Tsjetsjenia og Ingusjetia var

¹ Det er 85 føderasjonssubjekter i Russland, inkludert Krim og Sevastopol som folkerettslig tilhører Ukraina.

² Kosterina (2020, s. 14) omtaler dette som et jordbruksområde.

³ For kart over de nye endringene i grenselinjen, se <http://www.eng.kavkaz-uzel.eu/articles/44880/>.

én felles politisk og administrativ enhet frem til 1992.⁴ Grenselinjen ble aldri helt klart definert etter splittelsen, men var basert på en felles forståelse. Særlig etter at Kadyrov kom til makten i Tsjetsjenia i 2007, har det vært spekulasjoner om at han har ønsket å slå sammen de to delrepublikkene igjen (HRW 2018). I tillegg mistet Ingusjetia mistet deler av området, Prigorodnij, som var befolket av ingusjere, til Nord-Ossetia.⁵ Ingusjetia er også Russlands minste føderasjonssubjekt. Tap av ytterligere landområder var derfor svært upopulært. Området det gjaldt hadde også tung symbolsk betydning for ingusjerne, ettersom en av Ingusjetias teyper⁶ kommer derfra og flere av gravstedene til ingusjernes forfedre ligger der (Iskandaryan 2019; Kosterina 2020, s. 14). Dessuten har området Ingusjetia måtte avgi til Tsjetsjenia, rundt 70 prosent av Ingusjetias oljereserver (Kosterina 2020, s. 14).⁷

Avtalen om ny grense ble undertegnet uten at befolkningen hadde vært kjent med at det foregikk forhandlinger om en slik avtale. Redaktøren av *Caucasian Knot* mente Jevkurov trolig holdt avtalen hemmelig i frykt for ikke å bli gjenvalgt som leder av republikken (det var valg i september 2018) (møte oktober 2018).

Avtalen utløste store demonstrasjoner i Ingusjetia. Ganske umiddelbart etter at avtalen ble undertegnet, tok folk til gatene for å protestere (Kosterina 2020, s. 15).

Demonstrasjoner høsten 2018 og våren 2019

De første demonstrasjonene i Ingusjetia startet i begynnelsen av oktober 2018. De varte i rundt to uker, og var fredelige. Tallene på hvor mange som deltok varierer, men ulike kilder nevner mellom 10 000 og 60 000 mennesker (Kosterina 2020, s. 15; HRW 2018). Arrangørene av demonstrasjonene omfattet blant annet *Council of teyps of the Ingush people*, menneskerettighetsorganisasjonen *Mashr* og organisasjonen *Backbone of Ingushetia social movement*. Demonstrantenes hovedkrav var å omgjøre grenseavtalen og at Jevkurov skulle gå av som leder (Kosterina 2020, s. 15).

Det var en bred sammensetning av befolkningen som deltok; som blant annet unge, eldre, offentlig ansatte, lokale religiøse ledere, studenter, opposisjonspolitikere og medlemmer av eldreråd. Til og med politiet deltok under bønnemøter, og ga uttrykk for at de ikke ønsket å bruke vold mot demonstrantene

⁴ Frem til 1992 var Ingusjetia en del av Den tsjetsjensk-ingusjetiske republikken. Etter at tsjetsjenske nasjonalister tok makten i 1991 og erklærte seg uavhengig av Russland, ble Den tsjetsjensk-ingusjetiske republikken delt i to (Landinfo 2008, s. 3).

⁵ Det var krig mellom Ingusjetia og Nord-Ossetia i 1992 om dette omstridte området, som tidligere hadde vært befolket av ingusjere. Da ingusjerne ble deportert til Sentral-Asia i 1944, bosatte ossetere fra Nord-Ossetia seg i området.

⁶ Klaner.

⁷ I motsetning til Tsjetsjenia, har Ingusjetia nesten ikke oljeforekomster.

(HRW 2018). Demonstrasjonene forenet sivilsamfunnet i Ingusjetia på en måte man ikke hadde sett før. Rivaliserende grupper, som for eksempel sufister og salafister, deltok på samme side i demonstrasjonene. Også kvinner var aktive deltagere, noe som var ganske nytt i landet (Kosterina 2020, s. 16).

Demonstrasjonene tok seg opp igjen i slutten av oktober 2018, etter at avtalen ble gjort endelig og bare kunne omgjøres av en domstol. En ytterligere katalysator var at Kadyrov oppsøkte eldre i flere landsbyer i Ingusjetia som hadde deltatt i demonstrasjonene, og angivelig la press på og truet disse (Lipman 2018). I slutten av oktober besluttet Ingusjetias konstitusjonsdomstol at avtalen ikke var forenlig med Ingusjetias grunnlov, og mente at avtalen måtte godkjennes ved folkeavstemming. Dermed opphørte demonstrasjonene (Kosterina 2020, s. 16).

I desember 2018 omgjorde imidlertid Russlands konstitusjonsdomstol denne beslutningen (Iskandaryan 2019). Demonstrasjonene fortsatte ikke umiddelbart etter dommen i den føderale konstitusjonsdomstolen. Hovedgrunnen, hevder forsker på Nord-Kaukasus, Irina Kosterina⁸ (2020, s. 16), var at lokale ingusjetiske myndigheter hadde advart arrangørene av demonstrasjonene fra oktober mot dette, og at hovedstaden Magas var bevoktet av politi og den russiske nasjonalgarden, *Rosgvardia*.

Demonstrasjonene tok seg imidlertid opp igjen i mars 2019, som følge av at parlamentet i Ingusjetia vedtok at det ikke skulle kreves folkeavstemming om territorielle endringer (Kosterina 2020, s. 16).⁹ I tillegg til de tidligere kravene om å reversere grenseavtalen og Jevkurovs avgang, krevde demonstrantene at (Kosterina 2020, s. 17):

- Korrupsjon i delrepublikkens lederskap blir etterforsket.
- Endringen i loven om folkeavstemming blir annullert.
- Direkte valg av delrepublikkens leder blir gjeninnført.

Myndighetene ga tillatelse til én dag med demonstrasjon, den 26. mars 2019. Denne dagen deltok oppunder 10 000 personer. En del av demonstrantene fra den 26. mars forlot aldri demonstrasjonen. Den 27. mars kom det til sammenstøt mellom de gjenværende demonstrantene og Rosgvardia. Ingusjetia skal ha fått politiforsterkninger fra naboregioner for å håndtere demonstrantene. Demonstranter skal ha angrepet politiet og rundt ti politimenn skal ha blitt skadet. En rekke demonstranter ble arrestert (DFRLab 2019; Memorial 2019).

⁸ Irina Kosterina koordinerer Heinrich Böll Foundations Gender Democracy Program i Moskva.

⁹ Dette vedtaket ble senere trukket tilbake (Kosterina 2020, s. 16).

Hvor mange ble arrestert og dømt? Hvilken profil hadde de arresterte?

Etter oppløsningen av demonstrasjonen 27. mars 2019 startet myndighetene i Ingusjetia etterforskning. I dagene og månedene etter sammenstøtene 27. mars ble mange pågrepet. I løpet av de første ni dagene av april ble 40 personer pågrepet (Kosterina 2020, s. 17).

I desember 2019 satt 34 personer fremdeles arrestert for brudd på straffeloven i forbindelse med demonstrasjonen (OC media 2019). Det har blitt arrestert flere nye personer i februar og mars 2020 (Kapajeva 2020; Caucasian Knot 2020b), hvilket tyder på at etterforskningen fremdeles pågår.

Slik Landinfo forstår det, er det tre ulike kategorier av arresterte og dømte etter demonstrasjonen 27. mars 2020.

En første kategori er personer som deltok i demonstrasjonen den 27. mars, men som verken brukte vold mot politiet eller hadde noe organisatorisk ansvar. Mange av disse ble ilagt bøter og korte fengselsstraffer (10 til 15 dager) for brudd på den administrative loven om forseelser for å ha deltatt i en ulovlig demonstrasjon (Kosterina 2020, s. 17).

Kategori nummer to er personer som deltok i demonstrasjonen, og som antas å ha brukt vold mot politiet. De første tre av disse ble dømt i desember 2019 i Stavropol Krai til mellom fire måneder og 1,5 år i fengsel. De dømte skal ha inngått avtaler med etterforskerne om å innrømme skyld mot lavere straffer (OC Media 2019). I februar 2020 har flere andre i denne kategorien blitt dømt til mellom ett og to år i fengsel (Jasjenko 2020a; 2020b; 2020c; Caucasian Knot 2020).

En tredje kategori er de antatte arrangørene av demonstrasjonen (og de øvrige demonstrasjonene). Disse var Akhmed Barakhojev, Musa Malsagov, Ismail Nalgiev, Malsag Uzhakov og Barakh Tsjemurziev, som er ledere av ingusjetiske sivilsamfunnsorganisasjoner. De ble først anklaget for brudd på art. 33 og 318 i straffeloven (organisering av voldelige handlinger), med en strammeramme opp til ti år i fengsel (Memorial 2019). Tiltalene har senere blitt endret til å omfatte ekstremisme (for å ha dannet en ekstremistisk organisasjon som ville fjerne Jevkurov fra makten). Ingen av disse er per i dag dømt, men sitter i varetekt mens det pågår etterforskning. En kvinne som var aktiv i demonstrasjonene, Zarifa Sautieva, er også fremdeles arrestert, anklaget for ekstremisme (OC Media 2020b). Dette er trolig første gang en kvinne i Ingusjetia er arrestert for politisk deltagelse (Kosterina 2020, s. 18, 19).

Oppsummert, så har de strengeste tiltalene blitt rettet mot antatte arrangører av demonstrasjonen. Dernest har aktive deltagere som antas å ha brukt vold mot politimenn blitt pågrepet. Noen av disse har blitt dømt til et sted mellom 1 og 2 år

i fengsel for brudd på straffeloven. Det arresteres fortsatt personer for å ha brukt vold mot politiet. Alle de som ble dømt til administrative straffer, antas å ha deltatt i demonstrasjonen, men hatt mindre aktive roller.

Behandling av pågrepne i varetekt

En betrodd kilde i menneskerettighetsmiljøet i Ingusjetia opplyste i en e-post til Landinfo at pågrepne og tiltalte etter demonstrasjonen har klaget på forholdene i varetekt. Mange har også klaget på at rettsakene har blitt holdt i Zjeleznovodsk distriktsdomstol (i regionen Stavropol Kraij), og at tiltalte har sittet varetektsfengslet i byen Pjatigorsk (også i Stavropol Krai). Pjatigorsk ligger cirka 3 timer med bil fra Ingusjetia.

Klagene har i hovedsak handlet om dårlige forhold under transportetappene mellom varetektsfengselet og distriktsdomstolen. Kjøretøyene er ikke tilstrekkelig utrustet til å tåle kulde om vinteren og varme om sommeren. Til å begynne med satt mange varetektsfengslet i Naltsjik, som er ti mil fra Zheleznovodsk. Etter hvert ble mange flyttet til varetektsfengsel i Pyatigorsk, som befinner seg to mil fra Zheleznovodsk. Utover dette har det ikke kommet klager, ifølge kilden.

Protester mot grenseavtalen i andre deler av Russland

Åpne søk i tilgjengelig kildemateriale viser at det har vært noen små protester i Moskva og St. Petersburg til støtte for demonstrasjonene i Ingusjetia, og mot arrestasjoner og fengsling av deltagere i demonstrasjonen 27. mars 2020 (OC Media 2020a; Caucasian Knot 2019). Landinfo har ikke funnet informasjon i nyhetskilder om at noen av disse skal ha fått problemer fordi de har demonstrert.

Kilden i menneskerettighetsmiljøet i Ingusjetia (e-post mars 2020) bekrefter at det ikke fant sted store demonstrasjoner i Moskva og St. Petersburg, men kun såkalte solo-demonstrasjoner (med én person) til støtte for demonstrasjonene i Ingusjetia. Kilden har ikke hørt om at noen av de som demonstrerte i Moskva og St. Petersburg har blitt arrestert eller bøtelagt, eller blitt plaget på annen måte. Arrestasjoner og bøter skjedde bare mot de som demonstrerte i Ingusjetia. Videre mener kilden at hvis noen hadde fått problemer i Moskva og St. Petersburg, så ville det være kjent fordi han har kollegaer der som er godt informert om situasjonen.

Har noen menneskerettighetsorganisasjoner engasjert seg i hendelsen og i forsvaret av arresterte?

Menneskerettighetsorganisasjonen Memorial har engasjert seg i hendelsene rundt demonstrasjonene, både ved lokalkontoret i Ingusjetia og hovedkontoret i Moskva. De dekket demonstrasjonene mens de pågikk, og i etterkant av demonstrasjonene har de bistått personer som har blitt pågrepet med juridiske tjenester. Memorial i Moskva har utpekt flere av de antatte arrangørene i Ingusjetia som er arrestert (se over), som politiske fanger (Memorial 2019).

Landinfo kjenner til at den ingusjetiske menneskerettighetsorganisasjonen Mashr var sentral i organiseringen av demonstrasjonene, sammen med en del andre sivilsamfunnsorganisasjoner i Ingusjetia. Politiet ransaket kontoret til Mashr i april 2019, og det skal ha blitt forsøkt å reise straffesak mot lederen i Mashr, Magomed Mutsulgov. Vi er ikke kjent med hvor aktive Mashr har vært i forbindelse med forsvaret av de som har blitt arrestert. Mutsulgov skal nå være i utlandet og har søkt asyl (Kosterina 2020, s. 19).

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

- Caucasian Knot (2018, 26. oktober). Unequal Ingush-Chechen land exchange: cartographers' analysis. *Caucasian Knot*. Tilgjengelig fra <http://www.eng.kavkaz-uzel.eu/articles/44880/> [lastet ned 9. mars 2020]
- Caucasian Knot (2019, 4. april). Ingush activist holds anti-corruption picket in Moscow. *Caucasian Knot*. Tilgjengelig fra <https://www.eng.kavkaz-uzel.eu/articles/46728/> [lastet ned 9. mars 2020]
- Caucasian Knot (2020a, 28. februar). Ingush activist Rashid Aushev receives term in colony. *Caucasian Knot*. Tilgjengelig fra <https://www.eng.kavkaz-uzel.eu/articles/50142/> [lastet ned 9. mars 2020]
- Caucasian Knot (2020b, 7. mars). Akhmed Chakiev, a rally participant in Magas, arrested. *Caucasian Knot*. Tilgjengelig fra <https://www.eng.kavkaz-uzel.eu/articles/50226/> [lastet ned 9. mars 2020]
- DFRLab (2019, 10. mai). Protests in Ingushetia met with police batons. *DFRLab*. Tilgjengelig fra <https://medium.com/dfrlab/protests-in-ingushetia-met-with-police-batons-b0fe72fc7545> [lastet ned 9. mars 2020]
- HRW, dvs. Human Rights Watch (2018, 16. oktober). In Russia's North Caucasus, an unprecedented, peaceful protest. *New York: HRW*. Tilgjengelig fra <https://www.hrw.org/news/2018/10/16/russias-north-caucasus-unprecedented-peaceful-protest> [lastet ned 9. mars 2020]
- Iskandaryan, A. (2019). The implications of redrawing the Chechnya-Ingushetia border. *Washington, D.C.: Ponars Eurasia Policy Memo No. 631*. Tilgjengelig fra http://www.ponarseurasia.org/sites/default/files/policy-memos-pdf/Pepm631_Iskandaryan_Dec2019.pdf [lastet ned 9. mars 2020]
- Jasjenko, V. (2020a, 18. februar). Ingush activist Akhmed Nalgiev sentenced to 21 months imprisonment. *Caucasian Knot*. Tilgjengelig fra <https://www.eng.kavkaz-uzel.eu/articles/50040/> [lastet ned 9. mars 2020]
- Jasjenko, V. (2020b, 19. februar). Ingush activist, Zelimkhan Barkhoev, convicted. *Caucasian Knot*. Tilgjengelig fra <https://www.eng.kavkaz-uzel.eu/articles/50044/> [lastet ned 9. mars 2020]
- Jasjenko, V. (2020c, 26. februar). Court sentences Ingush activist Dugiev to 14 months in colony. *Caucasian Knot*. Tilgjengelig fra <https://www.eng.kavkaz-uzel.eu/articles/50118/> [lastet ned 9. mars 2020]
- Kapajeva, A. (2020, 6. februar). Four new suspects arrested in case of Magas rally. *Caucasian Knot*. Tilgjengelig fra <https://www.eng.kavkaz-uzel.eu/articles/49924/> [lastet ned 9. mars 2020]
- Kosterina, I. (2020, januar). *Civil society in the North Caucasus. Latest trends and challenges in Chechnya, Ingushetia and Dagestan*. Washington, D.C.: Center for Strategic and International Studies. Tilgjengelig fra https://csis-prod.s3.amazonaws.com/s3fs-public/publication/200124_North_Caucasus.pdf?jRQ1tgMAXDNIViIbws_LnEIEGLZPjfyX [lastet ned 9. mars 2020]
- Landinfo (2008, 6. desember). *Ingusjetia og sikkerhetssituasjonen*. Oslo: Landinfo.
- Notatet er unntatt offentlighet, men er tilgjengelig i utlendingsforvaltningens interne database for landkunnskap.

- Lipman, M. & Sokirianskaja, E. (2018, 22. oktober). Mass protest in Ingushetia. *Washington, D.C.: Ponars Eurasia*. <http://www.ponarseurasia.org/point-counter/article/mass-protest-ingushetia> [lastet ned 9. mars 2020]
- Memorial (2019, 4. juli). Five opposition leaders in Ingushetia are political prisoners, Memorial says. *Memorial*. Tilgjengelig fra https://memohrc.org/en/news_old/five-opposition-leaders-ingushetia-are-political-prisoners-memorial-says [lastet ned 9. mars 2020]
- OC Media (2019, 20. desember). First three convicted in Ingush protest trials. *OC Media*. Tilgjengelig fra <https://oc-media.org/first-three-convicted-in-ingush-protest-trials/> [lastet ned 9. mars 2020]
- OC Media (2020a, 13. januar). Pickets held in Moscow and Saint Petersburg in support of imprisoned Ingush activists. *OC Media*. Tilgjengelig fra <https://oc-media.org/pickets-held-in-moscow-and-saint-petersburg-in-support-of-imprisoned-ingush-activists/> [lastet ned 9. mars 2020]
- OC Media (2020b, 17. januar). Ingush protest leaders charged with “Extremism”. *OC Media*. Tilgjengelig fra <https://oc-media.org/ingush-protest-leaders-charged-with-extremism/> [lastet ned 9. mars 2020]

Muntlige kilder

Caucasian Knot. Møte med redaktør i Moskva 31. oktober 2018.

Kilde i menneskerettighetsmiljøet i Ingusjetia. E-post 4. mars 2020.

© Landinfo 2020

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.